

DOMOLJUB

ŠTEV. 40. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 43
V LJUBLJANI, DNE 1. OKTOBRA 1930

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani.

Kaj moramo presaditi iz tujine na naša tla.

Anton Sušnik:

Za kmetijske obrtnike.

V ministrstvu za trgovino in industrijo pripravljajo nov obrtni zakon. Znano nam je, da razne obrtne organizacije od vseh strani pošiljajo spomenice in vloge, v katerih zahtevajo, da se mora vsako izvrševanje obrti na kmetih brez obrtnega lista enkrat za vselej prepovedati. Vsako, tudi najmanjše delo in popravilo, ki ga kmet potrebuje pri svojem gospodarstvu, sme izvršiti samo oblastno potrjeni obrtnik.

Kdor ne pozna gospodarskega življenja na kmetih, si ne more niti predstavljati, kakšne posledice bi povzročila taka določba v obrtnem zakonu. Če to obvelja, potem za Božič v kmetško hišo ne bo smel več stopiti klavec iz domače ali sosedne vasi. Ampak kmetijski gospodar n. pr. iz Brezij pod Svetim Primožem bo moral stopiti dve uri daleč v Kamnik po mesarja, če bo hotel za Božič imeti kolone v hiši. Ali če bo kmet na St. Urški gori hotel prekriti gospodarsko poslopje, ki ima slamnato streho, bo moral iti v Kranj po koncesioniranega obrtnika. — In vsako kolo, ki se bo strlo pri težkem vozu bo treba iz zadnje gorske vasi nesti v več ur oddaljeno mesto ali trg v popravilo. I. t. d., i. t. d.! — Koliko nepotrebnih potov in stroškov, koliko jeze in trpljenja! Izguba na času in na denarju, izguba pri gospodarstvu!

Sicer pa bi bilo večkrat naravnost nemogoče ravnati se po takih predpisih obrtnega zakona. Kajti mnoge vasi v dravski banovini zlasti v goratih krajih, so tako daleč oddaljene od mest in raznih obrtnih središč, da je kmetu pri najboljši volji nemogoče vsak čas iti v mesto, ali trg in si nabaviti, oziroma naročiti pri obrtniku razne gospodarske potrebščine. Večkrat, in to zlasti v času največjega dela pa je treba tudi kako popravilo izvršiti takoj, če noče imeti kmet pri svojem obratu občutne izgube. Kdo naj to stori? V mesto ali trg je predaleč, oblastno koncesioniranega obrtnika pa v vasi ni. V takih krajih se namreč oblastno potrjeni obrtnik sploh ne more naseliti, ker ne bi imel toliko dela, da bi mogel živeti. Izkušnja je to že ponovno dokazala.

nadzorstvo hlevov vrše kmetje zastoj, brez odškodnine. To delo izvršujejo posestniki, ki so jih sami izbrali kmetje, ki imajo zavarovano živino. Zato pa potem tudi uspeva živinsko zavarovanje! In pri mlekarstvu! Vsi kmetje, ki so člani mlekarske zadrage, morajo oddati vse mleko, ki ga doma ne porabijo, mlekarni. Kdor bi se tega ne držal in mleko sam prodajal, ga izključijo in ne vzamejo od njega nikoli kaplje mleka več. In kdor bi si dovolil mleko mešati z vodo, ga zadene taka kazen, da si to za vedno izbije iz glave. Da more mlekar obratovati, puste eno sedmimo denarja, ki ga dobe za mleko v zadrugi. Ta denar dobe šele čez eno leto. Tako omogočijo, da mlekarne sijajno prosperirajo. To pa je tudi kmetu poročstvo, da svoj pridelek vselej gotovo in dobro proda. Prav podobno je z drugimi pridelki in s potrebščinami, ki jih rabi kmet v svojem gospodarstvu. Vsa umetna gnojila kupi potem svoje zadrage oziroma svoje Kmetijske zveze.

Ta veliki smisel za skupnost, za organizacijo, ta daje inozemskemu kmetu tisto moč, ki jo ima danes. Ta je tudi predpogoj kmetijskega napredka pri nas. Brez tega ni močnih zadrug, ni močnih stanovskih organizacij! Tega se mora naš kmet naučiti, če nočemo zaostajati za drugimi naroda. Ne gre to čez noč! Stara navada železna srajca. Toda čim razumnejši je naš kmet, tembolj se mora tudi zavedati, da je njegova moč v skupnosti. Ker je »Domoljub« kmetovo glasilo, zato to misel mora poudarjati. Enkrat mora postati skupna misel vsega našega kmetijskega prebivalstva!

Vsega ne moremo presaditi na naša tla, kar dela zapadnega kmeta naprednega, to misel skupnosti pa moremo in moramo.

Vrtec in Angeldek sta dva najboljša mladinska lista, brez katerih bi ne smela biti nobena krščanska družina. Podpirata dobro vzgojo vaših otrok. Naročite ju svojim otrokom.

Neštetokrat slišimo, kako napredni so kmetje v zapadnih evropskih deželah. Kmetijski strokovnjaki nam opisujejo Danec, Švicarje, Belgijce in Nizozemce. Priporočajo nam o njihovi živini in njihovem mlekarstvu, o njihovih pašnikih in travnikih, njih poljedelstvu, gnojenju, krmljenju itd. Uspehi, ki jih dosegajo ti narodi v kmetovanju, nas upravičeno presenečejo. Prav je, da se pri njih učimo. Ne da se pa seveda vsega kar prestaviti v naše razmere. Danec lahko proda vse na Angleško, ker mu leži pred nosom, pri nas je to nemogoče. Nizozemec ima samo neskončno ravnino, kjer se paše na skrbno gojenih pašnikih prvovrstna žival, mi živimo večinoma v hribovitih krajih. Tudi se ne da vsega doseči naenkrat. Nizozemska mlečna proizvodnja se je razvijala do te višine, lahko rečemo stoletja, in švicarsko prvovrstno žival so vzgajali tamkajšnji samostani pravtako stoletja. Mnogo stvari se torej da posnemati, mnogo se lahko naučimo, ne da se pa vse presaditi na nova tla.

Ena stvar pa je, ki se je moramo naučiti temeljito od teh narodov, če hočemo napredka v kmetijstvu. Ena stvar je, brez katere niso napredovali tam in brez katere ne bomo pri nas. To je smisel za skupnost. V našem kmetu je silovito ukoreninjena misel: vsak sam zase. Ob vsaki priliki pride to na vrh. Kolikokrat zmaga sebičnost, ko bi bilo treba delati za vse enako, koliko lepih ustanov je uničila tista samoplačnost nekaterih voditeljev, ki so hoteli imeti sami hitro korist, niso pa prav nič gledali v bodočnost. Če hočemo doseči velike reči, jih bomo le z družinimi močmi in le če bomo znali za skupno stvar kaj žrtvovati.

Tega se moramo predvsem učiti od zapadnih naprednih kmetov.

Nizozemski kmet vzdržuje čisto sam vse svoje velike organizacije. Članarino za svojo »Kmetško zvezo« plača bolj gotovo kot davke. Živino zavaruje Kmetška zavarovalnica za živino le tistemu, ki je reden član Kmetijske zveze. Ocenjevanje živine in

V takih vaseh je kmet nujno navezan na domačega obrtnika-samouka. Taki obrtniki so mali kmetje, ki so poleg kmetijskega, od katerega ne morejo živeti, pečajo še s kako obrtjo, ki jo izvršujejo kot postranski zaslužek brez obrtne lista. To pa zato, ker ne morejo doprinesiti dokaza o usposobljenosti in od oblasti ne morejo dobiti dovoljenja za izvrševanje obrti. Tak kmetijski obrtnik napravi gospodarju, kar potrebuje, naredi hitro in za kmeta dosti dobro, zraven pa veliko bolj poceni, kar mora v današnjih časih še posebno priti v poštev.

Zato si dovoljujemo predlagati, naj se v obrtnem zakonu, ki se pripravljaja, napravi izjema za take kmetijske obrtnike in naj se jim dovoli izvrševanje obrti, oziroma naj se ohrani stanje, kakor je bilo dosedaj. Taki kmetijski obrtniki so: klavci, krovcji, tesarji, ki postavljajo razne kolibe in kozolce, kolarji, zidarji, ki izvršujejo manjše nebištvene adaptacije, v gotovem oziru tudi mizarji, kovači, kleparji itd. Taki obrtniki-samouki so večkrat naravnost pravi dobrotniki za kmeta, ki mu je nemogoče za vsako malenkost v oddaljenem mestu ali trgu iskati oblastno koncesioniranega obrtnika.

Mi mislimo, da je v interesu države, da v sedanjem težkem položaju oblasti kmeta v vsakem oziru podpirajo in se izogibajo vsega, kar bi utegnilo še poslabšati njegovo gospodarsko stanje.

Jugoslovanska kmetijska zveza je v tem oziru posredovala pri ministrstvu za trgovino in obrt in izročila tudi tozadevno spomenico. Dobila je zagotovilo, da se bo njen predlog upošteval, kar največ mogoče.

Zavarovanje proti toči.

(Nadaljevanje.)

Precenitev škode. - Izplačilo odškodnine.

Zavarovanje je neobvezno, prostovoljno. Vsak, ki se želi zavarovati, mora izročiti društvu ponudbo, v katero se vpiše vsaka parcela posebej, navede občina, v kateri se nalaga, vrsta pridelkov, katere zavaruje, donos, katerega pričakuje in vsota, za katero pridelke zavaruje. Ponudbe za zavarovanje se ne sprejemajo po 31. juliju. Zavarovanje se mora vsako leto do 21. maja obnoviti.

Če je toča napravila škodo, se mora škoda tekom treh dni s priporočenim pismom javiti ravnateljstvu, odnosno v roku šestih dni, ako so poškodovani vinogradi, sadovnjaki ali vrtovi. V prijavi se mora naznaniti namestnik, kateri bo zavarovalec, ako bi bil on odsoten, nadomrstoval pri precenitvi škode. Precenitev se ne vrši in ne da odškodnine, ako zavarovalec ne prijavi škode ali pa isto prepozno prijavi. Dokler se ne izvrši cenitev škode, ne sme zavarovalec ničesar spremeniti na poškodovani parceli. Izjema je dovoljena le v slučaju, da je n. pr. žito zrelo in se mora takoj požeti. Društvo določi dan, kadar treba preceniti nastalo škodo. Društvo ima v to svrhu 178 strokovnjakov, katere je izvolil upravni odbor na predlog ravnatelja. Strokovnjaki se volijo iz vrst kmetov, ki so izvršili kmet. šole, profesorjev kmet. šol in kmet. strokovnjakov. Strokovnjak ceni škodo v

navzočnosti poškodovanega ali njegovega namestnika, pregleda vse parcele, ugotovi, kolik bi bil donos posameznih parcel, ako bi ne prešla teža in procent zmanjšane donosa. Na posebnih obrazcih, katere podpišeta strokovnjak in oškodovani, se zabeležijo ugotovitve strokovnjaka. Ti obrazci se pošiljajo društvu; cenitev je odobrena, ako društvo tekom 20 dni ne izvrši revizije cenitev. Ako zavarovalec ni zadovoljen s cenitvijo, ne podpiše obrazca in zahteva ponovno cenitev. V tem slučaju izbereta zavarovalec in društvo vsak po enega strokovnjaka, kateri izvrše cenitev pod predsedstvom strokovnjaka, ki je izvršil prvo cenitev. Ako oba strokovnjaka soglašata, postane cenitev obvezna. Ako pa ne soglašata, se njih navedene vsote seštejejo in dele z 2; na ta način dobljena številka se smatra kot končno veljavna. Če zavarovalec tudi z drugo cenitvijo ni zadovoljen, se lahko pritoži na upravni odbor in če ga tudi odločitev upravnega odbora ne zadovolji, na glavno skupščino. Odločitev glavne skupščine je končno veljavna, sodnijska pot je izključena. Stroške za prvo cenitev nosi društvo, pri ponovni cenitvi plača vsaka stranka svojega strokovnjaka. Društvo da navodila strokovnjakom za cenitev škode, prireja tozadevne tečaje, zbere v krajih, kjer pogosto pada toča, večje število strokovnjakov, da skupno cenijo škodo.

Ko sta država in kanton plačala svoj prispevek, sestavi društvo spisek vse odškodnine, katero mora dati poškodovanim. Ako je cela odškodnina višja ko premije zavarovancev in prispevki države in kantonov, se vzame manjkajoč znesek iz rezervnega zaklada ali pa predpiše vsem zavarovancem še naknadna premija, ki se mora vplačati v 14 dneh ali pa odškodnina zmanjša. Zavarovanci dobe natančen račun o odškodnini, katero dobe izplačano potom poštne hranilnice v mesecu oktobru. Ako pa zavarovalec nujno rabi denar, dobi od društva že prej izkaz o višini odškodnine, s katerim gre v poljuben denarni zavod in dobi posojilo. Pravico do odškodnine zgubi, kdor namenoma škodo poveča, daje neresnične izjave ali se zavaruje pri dveh društvih.

Društvo uživa velike ugodnosti, je oproščeno davkov in taks. Društvo je pod nadzorstvom države.

Leta 1880 je štelo društvo 5471 zavarovancev, leta 1922 že 86.870 zavarovancev, premije (pozneje s prispevki države in kantonov) so znašale leta 1880 312.648 frankov, leta 1922 3.204.198 frankov, rezervni fond je narasel od 28.662 frankov v l. 1880 na 7.200.721 frankov v l. 1922. Rezervni fond omogoča, da se lahko tudi v letih, ko je škoda ogromna, popolnoma izplača cenjena škoda.

Priporoča se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

Novice iz Belgrada.

Najvažnejši dogodek v našem notranjepolitičnem življenju je

odstop ministra dr. Antona Korošca, ministra za gozdove in rudnike. Na njegovo mesto je imenovan

ban naše banovine inž. Dušan Sernec, ki je pred krajem že prisegel. — Banove posle v Ljubljani pa bo vodil dosedanji pomočnik bana dr. Pirkmajer.

V poljedelskem ministrstvu se pripravlja pravilnik, ki naj reši

vprašanje izboljšanja kakovosti naših žit.

Pravilnik predvideva vse potrebne mere za dvig našega poljedelstva in nalaga dolžnosti državnim organom in ob enem poljedelcem, ki morajo skrbeti, da se dvigne naše poljedelstvo na dostojno višino. Vršili se bodo brezplačni poučni tečaji, ki se jih bodo morali udeleževati vsi poljedelci.

Načrt ministrstva za javna dela glede

izgraditve jugoslov. cestnega omrežja

obsega dva dela: najprvo zgradba novih cest, potem pa temeljito času primerno popravo že obstoječih cest. Gradbo in popravo cest bodo oddali podjetjem, ki bodo za predmetna dela preskrbela denarno kritje.

V prometnem ministrstvu delajo na tem, da se čimprej zgradi

drugi tir na progi Zidani most — Zagreb

v dolžini okrog 80 km. Ko ljubljanska železniška direkcija dovrši podrobne načrte, bodo ti predloženi tvrdkam, ki so stavile ponudbo za zgradbo in denarno kritje za njo. Razlastitev zemljišča je že izvršena. Vse delo bo veljalo okrog 120 milijonov dinarjev.

V istem ministrstvu so končali delo na **zakonskem predlogu o kmetijskih šolah.**

Načrt so poslali vsem kmetijskim šolam in kmetijskim ustanovam, da izrazijo o njem svoje mnenje.

Prosvetna knjižnica Prosvetne zveze v Mariboru.

Odlični znak prosvitljenega človeka je znanje vseh prečitih sodobnih domačih in svetovnih vprašanj ter pravilna sodba o njih. Da bi se lahko o raznih važnih vprašanjih osobito v društvih razpravljalo, se je Prosvetna zveza v Mariboru odločila za mesečno izdajo »Prosvetne knjižnice«, ki jo je pri njej dobili za tako nizko ceno, da v primeri z velikim duševnim dobičkom izdatka nikdo niti ne čuti. Ako naroče društva kot poverjeniki za članstvo najmanj 5 izvedov, stane vsak izvod s poštnino 18 Din. Avgustova številka je prinesla lepo in poljudno razpravo o sodobnih nalogah ljudske prosvete, septemberska pa je za obletnico koroškega plebiscita priobčila kratko razpravo o koroških Slovencih. Oktoberski zvezek prinese pregledno razpravo o jugoslovanski književnosti. Izidejo še razprave o boljševizmu, kaj je in kaj hoče, o Cirilmetodijski misli, o temeljih državnega zakonika, o gospodarstvu Jugoslavije itd. itd. Med vsemi slovenskimi knjižnicami je ta najcenejša, torej ni izgovora, da bi si je ne mogel naročiti, komur je kolikaj za duševni napredek in samozobrazbo. Knjižnica je osobito dobro došla vsem društvom, ker nudi obilo lepega gradiva za društvena predavanja kakor tudi vprašanja za prosvetne tekme. Novi naročniki se naj čimprej priglase, da uredimo naklado.

PO SVETU

Italija.

s Razno. Vlada je odobrila načrt za letališče med Ajševico in Sempasom. Letališče bo obsegalo 58 ha zemljišča. — V Rimu se bo vršila oktobra razprava proti drugi skupini obtožencev z Goriškega, Tržaškega in Istre, ki so obdolženi protidržavnih zločinov. Na zatoženi klopi bodo sedeli med drugimi Jelincič, dr. Sfiligoj in učitelj Rutar, skupno 32 oseb, 27 jih je pobegnilo v inozemstvo. — V Gorico je prišel te dni F. Kocijančič, katerega so pred 15 leti proglasili za izgubljenega. Bil je pa ujet in je ves ta čas prebil v Rusiji. — V Gorici sta umrla znana gostilničarja Franc Kos in Peter Bíteznik. — Vlak je do smrti povozil 41 letno Marijo Marušičevo iz Rupe. — Strela je zažgala Zgavčevo hišo na Gradišču pri Vipavi, ki je popolnoma zgorela. — Požar je upepelil Ogradnikovo hišo v Sempasu. — Ogenj je uničil Berbučevo poslopje na Cesti. — Župno cerkev so lepo prenovili v Ozeljanu. — Hiša in hlev sta zgorela posestniku in gostilničarju Jožetu Rojcu v Prapročeh. — Na lovu je bil po nesreči ustreljen Ivan Rodela iz Rižane. — V Idriji so pokopali krojaškega mojstra Leopolda Tratnika, 80 letno Ivano Bizjakovo in 68 letno Nežo Govekarjevo. — Pri Sv. Luciji sta odšla na drugi svet 72 letna Katarina Kragelj in 65 letni Anton Kragelj. — Te dni je nastal požar v hiši Filipa Mahniča, v rojstnem domu pokoj. škofa Antona Mahniča v Kobaridu na Krasu. Poslopje je do tal zgorelo.

Avstrija.

s Vladna kriza. V avstrijski republiki je izbruhnil spor med vojnim ministrom Vaugoinom ter trgovin. ministrom Schusterjem. Ministra sta prišla navzkriž zaradi vprašanja, kje bo ravnatelj državnih železnic, govorijo pa tudi o nekih koruptnih dejanjih. Vlada je podala ostavko, katero je zvezni predsednik Miklas sprejel in poveril sestavo nove vlade vojnemu ministru Vaugoinu. Ker so Velenemci in Landbund odrekli sodelovanje s krščanskimi socialisti, bo Vaugoin najbrž sestavil vlado samih krščanskih socialistov, razpustil zbornico in šel v novembru na nove volitve. Bivši avstrijski kancler dr. Seipel, ki je ta čas na Švedskem, je bil nujno poklican domov k razpletu ne baš lahke vladne krize. Treba poravnati spor v krščansko socialni stranki, ker se sicer kaj lahko zgodi, da bodo, kakor v dunajski mestni občini, tako tudi v avstrijskem parlamentu zavladali socialni demokratje.

Čehoslovaška.

s Kri ni voda. Češkoslovaški Orli so poslali jugoslov. poslaništvu v Pragi z ozirom na znane dogodke sledeče izjavo: »Strmimo in zgražamo se nad nečloveškim ravnanjem italijanske fašistične justicije s sinovi slovenskega naroda. Osupljeni gledamo, kako je mogoče pred očmi celega

sveta zavijati v obliko redne sodne obsodbe umor slovenskih fantov za njihovo ljubezen do svojega naroda. Manjka nam dovolj ostrih besed, da obsodimo žalitve in nesramno pisanje fašističnega tirka v Italiji o narodih združenih pod žezlom jugoslov. kralja, in o Slovanih sploh. Zakrknjeno sovraštvo italijanskega fašističnega tiska proti vsemu, kar je slovenskega, je jasen cilj obsojevnega postopanja italijanskega fašističnega sodišča proti slovenskim mučnikom. — Izvolite sprejeti, blagorodni gospod urednik, izjavo naše ljubezni in spoštovanja našim slovenskim bratom, zvesto stoječim pod žezlom Vašega velikega kralja, kakor tudi željo, da bi vsi ti narodi pod Njegovim vodstvom se razvili v najmočnejšo jugoslovansko državo.«

Švica.

s Udarec narodnim manjšinam. Na zadnjem zasedanju Zveze narodov v Ženevi se je za narodne manjšine posebno zavzemala Nemčija, tista Nemčija, ki je hotela pred svetovno vojno ponemčiti ves svet. — Razločujejo dvoje vrst narodnih manjšin. V prvi vrsti so manjšine, ki jim je v mirovnih pogodbah zajamčen prost razvoj in vsako varstvo narodne samobitnosti, n. pr. manjšinam na Češkem in Poljskem, v drugi skupini so pa tiste, o katerih v mirovnih pogodbah ni govora ter zaradi tega ne uživajo zaščite Zveze narodov, n. pr. primorski Slovani. Proti nemškemu predlogu je posebno odločno govoril poljski zunanji minister Zaleski. Upri se je vsaki spremembi, dokler ne bo sklenjeno, da je varstvo manjšin enako obvezno za vse države, njene članice.

Rusija.

s Boj brez upa zmage. Boljševiki so otvorili visoko šolo, kjer naj se vzgajajo voditelji za protiversko gibanje. Šola ima štiri oddelke. Na prvem se pripravljajo študentje za pobijanje katoliške cerkve, na drugem za pobijanje pravoslavne cerkve, na tretjem za pobijanje židovstva, na četrtem za pobijanje vsakega verskega čustvovanja in prepričanja sploh. Rusko delavstvo pa strada in hodi raztrgano po ruskem boljševiškem »raju«!

Amerika.

s Revolucija na vseh straneh. Ze zadnjič enkrat smo poročali o državnem prevratu v Argentini. Par študentov, par častnikov in en general po vrhu, pa se gremo revolucijo, ki potisne prave zastopnike naroda v kot, v zapore in celo v smrt. V južnoameriški republiki Peru so napravili sličen poizkus. Oni dan pa so se v republiki Chile dvignili uporni generali, a so »ta kratko« potegnili, ker so državi zvesti vojaki mislili s svojo glavo. Te dni se igrali revolucijo tudi v državi Ecuador, kjer so većinoma Indijanci in mešanici: pol Indijanci pol Španci. Le kdaj bo ljudi srečala pamet!

s Razno. V Clevelandu so umrli: John Legan iz vasi Podgora, fara Žužemberk, Ignac Petan iz Podsrede pri Brežicah in Marija Gržina. — G. Anton Avsec je od-

Občutite li bodljaje

v nogah, mišicah, členkih? Ako Vam je otrpnil vrat, če Vas trga v zobeh ali glavi vsled prehlajenja nabavite si takoj 1 steklenico

»ALGE«

za masažo in že po prvem masiranju bo bolečina prenehala.

»ALGA« v lekarnah in drogerijah Din 16.—

šel te dni v Lemont, Ill., kjer se bo posvetil duhovskim študijam. — Skušnjo za odvetnike so napravili sledeči Slovenci: Viktor Karlinger, Jožef Klavžer, Frank Rus in Jožef Križman. V Clevelandu je sedaj 19 slovenskih odvetnikov. — V West Allis Wis. je umrl Frank Berans iz vasi Smokuč na Gorenjskem.

Drobne novice.

Zopet je došel v Bolgarijo bivši car Ferdinand. Politično udejstvovanje so mu prepovedali.

Nelepljene cigarete bodo zopet izdelovali na Češkem.

200 milijonov Din je podedovala neka učiteljica v Budimpešti po svojem stricu v Ameriki.

16.000 oseb se je zdravilo pretekli mesec pri znanem Zeileisu v Galspachu.

1.680.000 članov je vpisanih sedaj v italijanske fašistovske mladinske organizacije.

Shod vseh učenjakov sveta bo menda prihodnje leto v Rimu.

4296 bivših avstrijskih uradnikov je bilo 1. julija 1930 v italijanski službi.

Proračun Zveze narodov za leto 1931. znaša 360 milijonov Din. Precej!

Brzovlak je trčil v osebnega na kolozdvoru v Moskvi. 600 ranjenih, 300 mrtvih.

Potres je popolnoma razrušil v ruskem Tadžikistanu 20 mest in vasi. 175 mrtvih, 400 ranjenih.

Bivše poslance poljske opozicije so poklicali na orožne vaje, da ne morejo agitirati za volitve v parlament. General Pilsudski zna.

Cena pšenice v Kanadi je padla na najnižjo točko po letu 1906.

Ostavko je podal generalni tajnik fašistovske stranke Turati. Veriga je začela pokati.

Zadnje slovensko šolo, ono v Trstu, je dala ital. vlada zapreti. Šola je obiskovalo nad 1000 otrok.

V Londonu je umrl Brian Maciasu, ki je leta 1915. poveljeval angleški armadi na solunski fronti.

5 let ječe je dobil pred belgijskim sodiščem Italijan De Rosa, ki je hotel usmrtiti italijanskega prestolonaslednika.

Svoj denar potegujejo iz Nemčije francoske banke. »Uspeh« zadnjih volitev v nemški parlament.

Konferenca za balkansko zvezo, ki se bo vršila v Atenah, se Bolgarija noče udeležiti.

Novi minister za socialno politiko na Madžarskem je kanonik dr. Ernst.

KAJ JE NOVEGA

d Msgr. Stanko Premrl, slavni naš cerkveni in svetni komponist je obhajal 28. septembra petdesetletnico rojstva. Ko mu iskreno čestitamo k petkrižnemu jubileju, prosimo Boga, da nam ohrani gospoda monsignora zdravega in čilega do strajnih mej človeškega življenja.

d 75 let je dopolnil g. Edmund Glanzmann, tovarnar v Trzinu. Dobrotniku revežev ključemo: Na mnoga leta!

d Glavna skupščina združenih katoliških duhovnikov Jugoslavije se je vršila 24. septembra v Djakovu. Na skupščino so prišli odposlanci posameznih škofijskih združenj, vsega skupaj okoli 50 delegatov. Skupščini je predsedoval zagrebški župnik dr. Lončarić, navzoč je bil tudi djakovski nadškof dr. Akšamović. Razpravljala so se važna vprašanja, ki zadevajo duhovnike v materialnem in moralnem pogledu. Dan preje pa se je vršil socialni tečaj za duhovnike.

d Seja zveze jugoslovanskih mest se je vršila 29. septembra v Ljubljani. Zastopniki so razpravljali o davkih in drugih bremenih.

d Ljubljano je zapustil ljubljanski artiljerijski brigadir gosp. general Aleksander Vuković. V Beogradu namerava preživeti svoj zasluženi pokoj. Z Bogom in na mnoga leta!

d Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani, Krekov trg 10, ki je bil kot urad uklinjen z odlokom g. ministrskega predsednika, posluje v vseh zadevah glede pospeševanja obrti, nemoteno dalje kot: Kr. banska uprava dravske banovine, VIII. odd. referat za pospeševanje obrti. Obrtniki in njih organizacije naj se zato odslej obračajo na navedeni naslov, ki posluje povsem enako kot bivši Urad za pospeševanje obrti.

d 4047 učencev in učenk je letos na vseh ljubljanskih ljudskih šolah. V prvi razred se je na novo vpisalo 844 učencev in učenk.

d Preveč učencev vsepovsed. V poljedelsko šolo v Križevcih se je letos prijavilo trikrat toliko učencev, kolikor so jih mogli sprejeti. Sprejeli so jih le 40.

d Ljubljanska Glasbena matica pojde leta 1931. ali 1932. v Ameriko, kjer bo na povabilo v raznih mestih priredila več koncertov.

d Za pospeševanje živinoreje dobi dravska banovina od države nad 148.000 dinarjev.

d Privatne šole ne smejo pobirati šolnine. Tako je odredil minister prosvete.

d Mala Campova Mimica iz Prečne je poslala gospodu, ki »Domoljuba« delajo, lepih, zrelih rdečih jagod, da bomo lahko tudi v Ljubljani vedeli, kako fletno je v Prečni, kjer taki božji darovi celo v tem času zore. Lepa hvala, Mimica; ne več, kako se človek posladka, s takim sadom, ko mora navadno jesti le — kisle kumarice.

d Gorenjske gore so najlepše na svetu. Te dni sta prispeli v Ljubljano dve zanimivi potnici Miss Lucy Carr in Mis Hilda Clapcott ter sta se ustavili pri svoji prijateljici

teljici gospe Miklavčičevi, soprogi prokurista Zadrufne Gospodarske banke. Ne moreta se načuditi naravnim lepotam naše domovine ter posebno o gorenjskih gorah pripovedujeta, da se jima zdijo najlepše na svetu.

d Dolenjski kmetje so zborovali dne 22. septembra v Novem mestu pod okriljem stanovske Kmetijske zveze. Posvetovali so se o gospodarskih potrebah okraja in o svoji strokovni organizaciji. Gosp. župan Brule je vodil zborovanje, v kmetiskem gibanju v drugih državah je poročal bivši poslanec dr. Kulovec, nakar je bil izvoljen odbor Okrajne kmetijske zveze. O potrebah ljudstva se bo poročalo na pristojna mesta. Dolenjski kmetje so zastavili za dosego svojih poučnih ciljev pravo pot.

d Na živinskem sejmišču v Kranju se vrši v soboto 11. oktobra t. l. velika združna živinorejska razstava, združena s premovanjem. Na razstavo bo prignana združna živina iz področja živinorejskih zadrug v Zabnici, Predosljah, Naklem, Senčurju, Hrastju, Smledniku, Vogljah, Cerkljah, Trsteniku, Olševku in Stražišču. — Enaka razstava se vrši v soboto 18. oktobra t. l. v Selcih nad Škofjo Loko za združno oživino tamošnje zadruge. Obe razstavi bosta nedvomno prav zanimivi in poučni, zato je želeli, da ju posetijo živinorejci v čim večjem številu.

d V Kranju v dvorani Ljudskega doma se vrši od 10. do 13. oktobra t. l. ogled uspehov raznih poizkusov v umetnimi gnojili, ki so se vršili v letošnjem letu kot prvo organizirano »poskusno kolo« v dravski banovini. Razstavo priredi kmetijski referat v Kranju sporazumno in s sodelovanjem s Kmetijsko družbo, Agrikulturno-kemičnim uradom za kalijevo gnojenje v Zagrebu in tvornico za dušik v Rušah. Prireditve je prva te vrste sploh in ima namen, predočiti in jasno pokazati kmetovalcem važnost gnojilnih poizkusov ter dobičkanost pravilne uporabe umetnih gnojil. Z ozirom na vse to priporočamo kmetovalcem od blizu in daleč, da ogledajo to koristno prireditve.

d Kmetijsko-gospodinska šola v Kranju sprejema na svoj 6-mesečni gospodinski tečaj, ki traja od 15. oktobra do 15. aprila, zdrava in duševno primerno razvita dekleta, ki so izpolnila 16. leto, in se žele priučiti vseh v gospodinjstvo spadajočih del. Za pouk, stanovanje in hrano se zahteva mesečno 500 Din. Pouk vodijo šolske sestre iz Maribora v zvezi s strokovnimi učitelji.

d Na dr. Krekovi meščansko-gospodinski šoli v Zgornji Šiški pri Ljubljani se prične novo šolsko leto 1930/31 1. oktobra. Sprejemajo se notranje, ki plačajo 1000 dinarjev mesečno in zunanje 25 Din za kosilo. (Kosilo je obvezno za zunanje vsakokrat kadar kuhajo.) V zavodu bo nemška konverzacija. Nadaljna pojasnila daje šolsko vodstvo. Prospekti na razpolago. Vpisovanje se vrši 29. in 30. septembra.

d Zanimiva odredba srbskega patrijarha. Pravoslavni najvišji duhovni pastir patrijarh Barnaba je izdal te dni odredbo,

v kateri so navedeni vsi lokali, v katere svečeniki ne smejo zahajati. Razen tega so dobili navodila, kako naj se vedejo v javnosti. Prepovedano jim je tudi zahajanje v gledališča, kinematografe in kavarne ter igranje kart.

d Novo avtomatično telefonsko centralo bodo v kratkem otvorili v Beogradu.

d Vse naj se razčisti. V Kruševcu se vrši pred sodiščem razprava proti županu stopanjske občine Radovanoviču ter proti njegovim šestim tovarišem, ki so v občini zavzemali mesta uradnikov, tajnika, blagajnika, slugo občinskih odbornikov. Župan Radovanovič je obtožen, da je prikril za 41.000 Din obveznic vojne škode, last občine in šole. Razen tega imajo obtoženci na vesti še vrsto drugih grehov. Vseh zasebnih udeležencev, ki zahtevajo povračilo zgubljenih zneskov ali povzročene škode, je 60.

d Senator, na katerega so frišti lahko ponosni. Te dni se je v Splitu pojavil dr. Anton Taconia, rojen Splitčan, ki je pa zdaj italijanski državljani in celo senator v Rimu. Na ulici je mož srečal znanca iz nekdanjih dni, 77 letnega File Muljačića, ki je znan dalmatinski narodni delavec. Muljačić je vprašal Taconia, če je res on govoril nad grobom nedavno umrlega in v Zadru pokopanega Giljanoviča tako, kot so to poročali časopisi, namreč v dubu narodnih odpadnikov, češ, da se bo Dalmacija gotovo pridružila Italiji. Senator Taconia je to pritrdil, hkratu pa se je nad starcem silno razburil, ga začel zmerjati, zaničevati, končno pa se je celo spozabil in starca začel dejansko napadati. Na obali se je takoj zbralo mnogo ljudi, ki so s studom opazovali početje italijanskega senatorja, ki je potem, ko je 77 letnega starčka povaljal po tleh, odšel proč. Ščititi ga je morala policija. Senator Taconia se je nato z ladjo odpeljal čez morje.

d Po 16 letih se je vrnil iz ruskega ujetništva Gjoko Carić iz Mitrovice. Zena in otroci, ki so med tem dorasli, očeta ne marajo sprejeti v hišo. Naselil se je pri bratu.

d Katoliki v Bosni. Leta 1920. je bilo v Bosni 440.000 katolikov, sedaj pa jih je 560.000.

d Angleško brodovje (7 ladij), ki se je mudilo na Reki 8 dni, je krenilo proti Splitu.

d Jugoslavija je prodala Švici v avgustu za 1.360.000 švic. frankov blaga, kupila pa je v Švici le za 859.000 frankov. (En švicarski frank je okrog 11 Din.)

d Razstava sadja je bila otvorena te dni v Toplici v Srbiji. Tamošnja okolica je posebno bogata na jabolkih.

d Maturo na gimnaziji je napravil te dni 67 letni g. Vidak Dabović, učitelj v Carjevem selu. Pač velika vztrajnost pri tej starosti.

d Židovsko novo leto 5691 so praznovali Židje v torek 23. septembra posebno slovesno v Zagrebu.

d Ugodne številke. Naš uvoz v Grčijo je dosegel eno milijardo dinarjev, uvoz iz Grčije pa 30 milijonov dinarjev. Preteklo leto je bil naš izvoz skoro za polovico manjši.

d 200 vagonov jabolk je že letos izvozila štajerska sadjarska zadruga v Mariboru.

d Izvoz našega sadja narašča bolj in bolj. V Pločniku in Kuršumlji na primer je bilo pred tednom dni pripravljenih za izvoz 200 vagonov najlepših jabolk in 60 vagonov prvovrstnih sliv, v okolici Knjazevca pa 500 ton orehov izborne kakovosti, 1 kg po 3 do 4 Din.

d 2200 kg tuninov (riš) so ulovili ribiči en večer v Bakarcu v hrvatskem Primorju.

d Da je strup čebele izvrstno sredstvo proti revmatizmu sta dognala en dunajski in en berlinski profesor. Prav za prav je opozoril na zdravljenje revmatizma s pikom čebel že neki mariborski zdravnik, a njegova poročila v strokovnih listih niso bila dovolj opažena. Na Dunaju že delajo iz strupa čebel posebno zdravilo, ki ga vcepijo na revmatizmu bolnim menda z velikim uspehom.

d Umrl je č. g. Jakob Kleindienst župnik v pokoju. Svoj čas je župnikoval v Begunjah na Gorenjskem. Pokopali so ga v Solinu pri Splitu v Dalmaciji, kjer je zadnja leta prebival.

d V Ljubljani je umrl g. Josip Kurent, dolgeletni zvesti uslužbenec pri Kranjski hranilnici. Pri zavodu je bil 41 let.

d Mlad dijak v Mariboru, 15 letni gimnazijec Stanko Bezjak je šel v okoliški vinograd. Zabotelo se mu je sladkega grozdja. In se je zgodilo, da je čuvaj dijak Bezjaka zalotil in ga s palico pobil do smrti.

d Na oreh je splezal, da ga otrese, pa je izgubil ravnotežje in na tleh mrtev obležal cerkveni ključar Franc Zemua v Gorjah na Gorenjskem.

d Dve smrtni nesreči sta se zopet pripetili v Trbovljah. Od električnega toka je bil ubit brezposelni rudar Franc Kropelj, pri rudniku se je smrtno ponesrečil rudar Nadrah Leopold, oče štirih nepreskrbljenih otrok.

d Gospodarsko poslopje in hiša sta pogorela kmetu Vogrinčiču Mihaelu iz Topolovca v Slov. Krajinu.

d Do tal je pogorela hiša Ant. Merbarta v Zg. Doliču pri Slovenjgradcu.

d V teku ene ure je ogenj upepelil poslopje pravnice in delavcu Lubeju v Straži pri Štorah.

d Strela še vedno gospodarji. Oni dan je v Straži na Dolenjskem ubila strela posestnika Igriču kravo, njeja pa omamila, tako da je obležal nezavesten. Škode ima najmanj 3000.

d Toča je napravila veliko škodo dne 26. septembra zlasti v vaseh Sora, Rakovnik, Goričane, Ladja, spodnja Senica, delovna tudi v Medvodah, v Zbilah in v Zgornji Senici. Toča je že trikrat pobila, pa ni bilo še nobene cunitve. Jugoslov. akcija naj poseže vmes in nakloni težko prizadetim kako olajšavo.

d Umora obtoženi Josip Kralj iz Kresnic pri Metliki je dobil pred novomeškim sodiščem 12 let težke teče. Kralj je oče devetih otrok.

d Notarsko pisarno na Vrhniki bo od sedaj kot namestnik A. Komotarja vodil dr. Franc Penko.

P O D O M O V I N I

Pisme iz Amerike. (Eveleth.)

Tu vlada jako velika brezposelnost. Po vseh Združenih državah je na milijone delavcev brez dela. Tovarne in rudnike zapirajo in delavce odpuščajo. Tako pišejo tudi iz sosednje Kanade. — Kakor je razvidno iz časopisov, tudi po Evropi ni boljše. Kdo je vsemu temu kriv?

Imeli smo par mesecev prav hudo vročino, a sedaj se krajšajo dnevi in postaja tudi zrak hladnejši. Približala se bo zima, ko zopet ne bo mogoče pritahtati spomladi. Kakor reveži, ki ne bodo imeli dela. — Najlepše pozdrave vsem čitateljem »Domoljubac. John Skopin.

Knjiga za kmeta. (St. Rupert.)

Hranilnica in posejilnica v St. Rupertu si je kupila knjigo »Domači živinozdravniki, ki ima 640 strani in nad 200 slik ter popisuje bolezni domače živine in njih zdravljenje. Knjiga je v posejilniški pisarni v upogled članom zadrug, ki imajo svoj sedež v posejilniških prostorih. Na dom se ne poseja.

Knjižnica. (Šmarje pod Ljubljano.)

Izobrazba ljudstva je že od nekdanj temeljila na pisani ali tiskani knjigi. Zato so povsod, kjer so hoteli izobraževati narod, ustanavljali zanj tudi knjižnice. Pri nas v Sloveniji gre ustanavljanje knjižnic vsporedno z vsem prosvetnim življenjem in je mnogokrat merilo zanj. Tudi v Šmarju obstoji knjižnica že dolgo vrsto let in daje najlepše izpričevalo vsem, ki so se za tukajšnjo prosveto trudili. Ima lepo vrsto knjig, ki so se letos bogato pomnožile z novimi. Prosvetno društvo je namreč sprejelo sklep, da hoče čisti dobiček cele delovne sezone, ki pritejnja, nakloniti knjižnici in z ozirom na to je bilo mogoče najeti posojilo in tako knjižnico z novimi in darovanimi knjigami povečati in napraviti bolj privlačno bralcem. Pohvalno moramo omeniti pri tem požrtvovalno delo tukajšnjih dijakov in dijakin, ki so knjižnico popolnoma preuredili. Tako delo je dijaku najbolj primerno in pri njem se pokaže, koliko ima novi rod smisla za ljudsko prosveto. Vsa čast domačemu dijaštvu! Se-

★ Gospodinjje, ne delajte drugih poskusov z raznimi sredstvi, ki jih ne poznate, pač pa perite dosledno le s terpentinovim milom »Gazelac. To milo, ki se odlikuje po izrednih vrtilnah, ne odprave nikdar.

d Nagrobne spomenike najceneje in v najnovejših oblikah dobite pri kamnoseško-kiparskem podjetju Franjo Kunovar, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

d Pri boleznih srca in poopnjenju žil, nagnjenju h krvavenju v možganih ter napadom mrtvouda zagotavlja naravna »Franz-Josef« grenčica lahko odvajanje brez napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih žilic so dognala, da »Franz-Josef« voda posebno starejšim ljudem zelo dobro služi. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

veda vabimo, da se nove knjižnice vsaj poslužujete, saj dobite v njej zelo mnogo zanimivih in zabavnih knjig, mnogo iger, mnogo poučnega in vzgojnega. Za majhno odškodnino si knjige lahko izposojujete celo leto. Knjige, ki jih dobite tu, so dobre, pri vseh drugih pa morate biti silno previdni. Pridite torej vsaj pogledat!

Smrt vzorne matere. (Komenda.)

V nedeljo dne 7. t. m. je umrla najstarejša žena v naši fari in v okolici sploh. Starost 94 let, ki jo je utakala pokojna Marn Ana ali Mežnarjeva mati, je le redkokomu dana. Bila je povsod priljubljena in spoštovana, 24 let je nosila pošto iz Komende v Kamnik in nazaj do leta 1896, ko je Komenda dobila svoj poštni urad. V Kamniku je bila znana pod imenom Komenska poštovka. Pri tem je bila zelo vestna, poštna in postrežljiva. Vdova je bila 44 let. Živela je skromno in varčno. Vso skrb je posvečala svojim 4 sinovom, ki jim je pripravila pot do poštenega kruha. Posebno pa ji je bilo za dušni blagor svojih otrok. Sama je bogudvano živela. Bila je članica ženske Marijine družbe. Zadnja leta je bila vsak dan pri sv. maši. Letos po Vel. noči je začela pešati, pri zavesti pa je bila prav do zadnjega. Za »Slovenec« in »Domoljubac«, ki ju je tako rada čitala in še vedno brez očal, se je zanimala še zadnje mesece. Bog bodi plačnik blagi Mežnarjevi materi!

† Župan Fr. Avmana. (Vir-Dob pri Domžalah.)

V sredo dne 24. sept. smo položili v grob truplo g. Fr. Avmana, župana ter širom Slovenije znanega kovaškega mojstra na Viru. Kako priljubljen je bil občanom, priča njegov žalni spoved, katerega so se udeležili prijatelji in znanci iz bližnje in daljne okolice, ter skupina vencev, katerih ni bilo nič manj nego 17 po številu. Po blagoslovitvi trupla je otožno zadonela pesem »Človek glej življenje svoje«, katero je pretresljivo zapel domači cerkveni pevski moški zbor. V spovedu je bila šolska mladina s svojimi učitelji, skupina društvenih praporov, gruča vencev, močna četa uniformiranih gasilcev, domačjska godba, duhovščina s krsto in sorodniki, nato pa nepregledna množica občinstva. V cerkvi je zbor zapel »Usliši nas Gospod. Ko so pokojnika položili v narotje matere zemlje, se je v imenu cerkve, pev. zbora poslovil od njega njegov pevovodja g. A. Mazovnik, v imenu občine in šolstva g. učitelj Urbančič, v imenu prosvetnega društva pa tov. J. Kavka. V slovo je zadonela vedno lepa in pretresljiva »Vigrede, nakar se je množica z otožnim srcem in solznimi očmi počasi razšla. Slava njegovemu spominu ter pokoj njegovi blagi duši.

Gasilec. (Stožice pri Ljubljani.)

Naše društvo dobro deluje. V 23 letih imamo že tretjo novo brigado. Prva ročna, je pogorela leta 1912. ob priliki velikega požara v Tomačevem. Nato si je društvo nabavilo novo ročno, a letos pa motorno, ki bo blagoslovljena v nedeljo 5. oktobra ob 2 popoldne. Vsa čast tudi kumu in kumici Dožman Francu in Alojziju v Stožicah, ki sta se žrtvovala v ta namen. Manjka nam pa še vrecno precejšnja vsota, ker bo treba nabaviti k motorju vse nove cevi. Zato poselite naše prireditve in pomagajte nam. — Odbor.

Prenovljena cerkev. (Pešata.)

Naša že preje tako vabljiva cerkva sv. Petra je sedaj na novo poslikana in sploh vsa prenovljena zunaj in znotraj. Delo je izvršil g. Franc Mrčun iz Biše, znan strokovnjak. Vse je prav lično izdelano. Na rožnensko nedeljo dne 5. oktobra bomo imeli v naši cerkvi sveto opravilo ob pol 10. Vabljeni vsi.

Zrtev Save. (Radmirje v Savinjski dolini.)

Sava je ugrabila iz fantovskih vrst iz kroga Avguštinove rodbine 21 letnega sina edince, Franca Zmavca. Bil je član gasilnega društva in splošno priljubljen mladenič. Na splavu se je ponesrečil. Odsel je za bratom Jožetom. — Sočestvujemo z žalostno Avguštinovo rodbino. Tvoje telo smo izročili zemlji, a Tebe, dragi prijatelj, bomo ohranili v vednem spominu.

Belokranjski kotiček.

(Obisk smo imeli.)

24., 25. in 26. septembra se je mudil v Beli krajini g. inž. Stipetič Marcel, vinarski nadzornik za savsko banovino, da ugotovi stanje naših vinogradov in določi čas trgatve. Po nekod je bil jako razočaran, ker je ugotovil, da so že potrgali, dasi ravno je grozdje še mnogo manjkalo. Ljudje so se izgovarjali s tem, da je hotelo vse zgniti in da je razpokalo in se otresalo. Toda, če tudi je vse to resnično, pa je vendarle tudi res, da se s takim ravnanjem škoda le še povečuje, ker je tisti pridelek malo užiten in poraben, za kupčijo pa še celo nima nobene cene. In tole je bila ugotovitev gospoda nadzornika, da je grozdje najmanj zrelo in najslabše ravno po onih vinogradih, kjer s trgatvijo najbolj hite. Kjer bi morali najdalje čakati, so prvi potrgali. Res je škoda če gnije in se otresa, a še bolj je škoda, če se potrga nezrelo, ker iz nezrelega ne bo nihče napravil dobrega vina, iz gnilega pa se more napraviti še prav izborno vino. Kdor bo prišel k nam po vi. 4. — pa le veliko kupcev naj pride — naj vpraša najprej, kdaj je bilo potrgano grozdje, potem naj šele pokuša in sklepa kupčije. Dobilo se bo pa kljub malo ugodni jeseni še precej prav dobrega vina.

Rasno.

(Podzemelj v Beli krajini.)

Na Dobravicah je utonil 15 mesecev star otrok na domačem dvorišču v gnojnici. — V nedeljo dne 31. avgusta pa smo slovesno sprejeli novega gosp. župnika Andreja Ilica, ki bo odslej nam upravljal našo faro. Obilo bo dela, upamo pa, da bo dobri gospod z božjo pomočjo vodil faro vsem v zadovoljstvo in Bogu v čast. Upamo pa tudi, da mu bodo pomagali vsi, učitelji, starši in drugi, posebno pri vzgoji otrok s tem, da kar z besedo učijo, tudi z zgledom potrjujejo.

Radio.

Vsak delavnik: 12.00: Dnevne vesti, plošče. 13.00: Cas. borza, plošče. 18.00: Radio-orkester. 22.00: Poročila, napoved programa.

Cetrek, 2. okt.: 17.30 Otroška ura, 19.00 Telesna vzgoja otrok, 19.20 Srbohrvaščina, 22.00 Vrtinarski pomenki s prijateljico vrta, 20.30 Koncert meš. zbora pev. društva »Ljubljanski zvon« in društvenega okleta, 21.30 Koncert Radio-orkestra.

Petek, 3. okt.: 19.00 Francoščina, 19.30 Gospodinjska ura, 20.00 Športna ura, 20.30 Prenos iz Belgrade.

Šobota, 4. okt.: 19.00 Angleščina, 19.30 Aktualna ura, 20.00 Prenos opere iz Belgrade.

Nedelja, 5. okt.: 9.30 Prenos cerkvene glasbe, 10.00 Versko predavanje, 10.20 Kmetijska ura, 11.00 Dopoldanski koncert, 12.00 Tedenski pregled, 15.00 Nasveti za kmeta, 15.15 Kuharjev šramelkvartet, 16.00: Novak: Ljubosumnost, veseliga (St. Jakobski gled. oder), 17.00 Plošče, 17.30 Humoristično štivo, 20.00 Gg. Tone in Roman Petrovič pojeta slov. narodne pesmi s spremljevanjem orkestra, 21.00 Valčkova ura, izvaja Radio-orkester, 22.15 Hawai-jazz.

Ponedeljek, 6. okt.: 19.00 Poljščina, 19.30 Higijena mleka, 20.00 Rezerv. za prenos koncerta »Ljubljane«.

Torek, 19.00 Izraba naravnih sil za delo, 19.30 Nemščina, 20.00 Zena v literaturi, 20.30 Prenos iz Zagreba.

Sreda, 8. okt.: 19.00 Rusčina, 19.30 Ura dobre knjige: Krekovi spisi, 20.00 Prenos iz Prage: Filharmonični koncert.

J. V.:

Novi kazenski zakon.

(Nadaljevanje.)

Očuvalna sredstva.

6. Zaščitni nadzor. — Ko pride obsojenec iz kazenskega zavoda, je treba, da se od njega odvrne nevarnost, da vnovič zapade vabi k kaznivemu dejanju; treba je, da se uvede v pošteno življenje in da postane časten član človeške družbe. — To svrha ima odredba zaščitnega nadzora; ta obstoji v tem, da se taki osebi omeji svoboda kretanja in delovanja, da se radi nebrzdenega življenja ne nagne spet k slabemu. Tega nadzora pa ne izvršuje policija, temveč drugi organi, tako: varstveno sodišče, društva za zaščito maloletnikov in druga podobna društva, ki nastavljajo zaupne osebe, da skrbe za pošteno življenje in primerno službo (posel) nadziranca.

7. Izgon. — Sodišče sme storilca, katerega bivanje v kakem kraju bi bilo nevarno javnemu redu, obsoditi poleg kazni robije ali strogega zopora še na izgon iz tega kraja (torej le v slučaju, da se obsodi na kazen robije ali zatočenja). Ako je storil storilec kako kaznivo dejanje, na podlagi katerega bi moglo biti nadaljnje bivanje storilca v tistem kraju nevarno javnemu redu, sme sodišče poleg kazni odrediti, da se storilec izžene iz dotičnega kraja, toda le tedaj, če ga obsodi na kazen robije ali strogega zopora. Izgnati ga more ali za gotovo dobo ali za vedno. Za vedno se more izgnati le incizelec, tuzelec pa najdlje za dobo treh let. *Iz domovinske občine pa se ne sme nihče izgnati.*

8. Prepoved izvrševanja poklica ali obrti. — Pri kaznivih dejanjih, pri katerih zakon to posebej predpisuje, sme sodišče tistemu, ki je obsojen na robijo ali strogi zapor, prepovedati izvrševanje kakega poklica ali obrti, če je storilec namenoma ali radi hude nepazljivosti zlorabil svoj poklic ali obrt ali če je na isti način kršil dolžnosti, ki mu jih nalaga njegov poklic ali obrt, ako obstoja nevarnost, da se bo zloraba ali kršenje dolžnosti poklica ali obrti ponavljala. Ta prepoved pa ne sme biti krajša od enega leta in ne daljša od petih let. Šteje se pa od dne, ko je glavna kazen prestana, zastarana ali odpuščena. Če je bila istemu storilcu še enkrat izrečena taka prepoved, mu jo sme sodišče drugič izreči za vselej.

2. Odvzem predmetov. — Predmeti, ki so bili napravljeni s kaznivim dejanjem (n. pr. ponarejeni denar) ali ki so bili vporabljeni ali namenjeni za izvršitev kaznivega dejanja (n. pr. orodje in druge priprave za kovanje denarja), se smejo storilcu ali udeležencu odvzeti, če so njegova last. Zaplenijo se v korist istega fonda, v katerega se stekajo denarne kazni.

(Dalje sledi.)

Hranilnica na Jesenicah

v župnišču najvarnejše hrani

Vaš denar

Urađuje vsak delavnik od 8.—12. in 14.—17., v nedeljo od 15.—17. ure.

Če študent na rajžo gre ...

(Popolne zgodbe.)

M. J.

Saj reš ne vem, kje bi začel, ko je pa vsega toliko, kakor ob bogati letini. Zdaj so počitnice že skoraj za menoj, sem pa začel premisljevati vse svoje okoli-klatenje in potikanje, ki ni bilo še nikoli tako obsežno kot letos. Seveda človek vsako leto zraste v modrosti, pridnosti, v denarju in v željah. A v tem zadnjem menda še najbolj.

Pa da ne bom kar tako govoril in okoli stvari tipal in s tem gospoda urednika jezil, povem kar zdaj, da bi rad malo popisal, kako smo trije ubogi slovenski študentje rajžali po Italiji, videli Rim in svetega Ožeta in še sto drugih zanimivih stvari. Vse z malo denarja v žepu in z veliko hrepenenja v srcu. Bilo je veliko lepega in skop bi bil, če bi tega ne povedal tudi drugim.

1. Na poti.

Tam nekje po veliki noči mi je tovariš Stanko prvič povedal, kako je on potoval po Italiji in me je silno navdušil za vse: za mesto, za cerkve, za muzeje, za oljke, za ciprese in za morje. Saj sem že sam poprej vedel za vse, a če ti to pripoveduje tak, ki je že videl, te še bolj ogreje. Sklenil sem: letos grem pa v Italijo. Do zdaj sem se vedno doma držal, zakaj bi enkrat ne skočil čez plot. Družbo sem brž dobil, zakaj takih ptičev selivec je med nami polno. In kmalu smo bili trije. To je že od nekdanj najbolj popolno število, od vekomaj bi rkel — ker izvira od Sv. Trojice.

Prva je pri potovanju denar. Pri študentih se to pravi šparanje vse leto, od tistega redkega in majhnega preobilja denarja, ki ga študent ima. Drugo smo dobili s poučevanjem, z delom in na katerikoli pošteni način. Prosilni ne bomo nikjer, ne doma ne drugje! Doma nam itak zmerom dajo, od drugih pa nočemo biti odvisni. Kar nam je kdo radovoljno dal, smo veselo vzeli.

In neke lepe sobote smo kar na tihem izginili iz Ljubljane in noč nas je prestavila do jutra v — Zagreb.

Zdaj bo morda kdo mislil, da hočem go-ljufati in moj resnejši tovariš, ki je bolj pesniški in rad bolj učeno pis, bo dejal, da sem neumen in da ljudi za nos vodim kakor nekateri politikarji.

Pa to ni res. Saj pravijo, da vse ceste peljejo v Rim. In če je to res, se mora priti v Rim tudi čez Zagreb. No, pa vam lahko vse bolj razumljivo povem. Hoteli smo za malo denarja čim več videti in smo se namenili najprej v Dalmacijo in iz Dalmacije po morju v Benetke. Preračunali smo, da nas bo vse skupaj stalo še malo manj, kot če se peljemo čez Rakek v Benetke z železnico. V Dalmaciji smo bili štiri najst dni. Dvajset fantov, ki smo se zbrali in uživali solnce in morje v samostanu Sv. Marije na otoku Mljetu. Kuhali smo sami in da nam ni bilo dolgčas, smo se, kadar se nam je ljubilo, pogovarjali o vsem mogočem. Tam je bilo, lepo, skoraj tako lepo kot v Italiji, na en način pa še bolj. To poudarjam za to, ker smo mi že tako udarjeni, da samo tuje hvalimo in našega ne vidimo, čeprav včasih tuje presega.

Mi smo se pa držali tega, da smo vsako lepo stvar, bodisi v naravi, v gorah, v ravnini, ob morju, v mestu primerjali s kako podobno pri nas in smo videli, da imamo pri nas marsikaj prav tako lepega.

A mi trije smo morali kmalu zapustiti veselo družbo na otoku Mljetu in se odpeljati v Split.

Zdaj se je začela šele naša prava pot in pravo študentovsko romanje, ko smo bili čisto sami sebi pripuščeni in pa še zato, ker se je takrat začela za nas sreča, ki nas ni popustila vse do Rima in še naprej.

Sedimo po hribu na krovu našega lepega, belega, velikega parobroda »Kumanovo«. Okrog nas so sami tujci, Čehi, Poljaki. In govorimo z mornarji o Italijanih in o »Morosinjcu«, ki je zadel baš par dni prej v »Kardordžacu« in ga skoraj preklal. Tu sem videl, kako naši Dalma-

šinci žive z morjem. »Karadžorča« so vsi poznali kakor kako božjepotno cerkev. Seveda, saj je morje njih edina cesta in edini zaslužek. Kolnejo Italijane, in gorje tistemu, ki bi jih hotel zagovarjati.

Potem smo mi trije spet sami. In radi bi dobili kjerkoli kakršnokoli cigareto, zakaj vsi smo v trdni oblasti kralja Nikotina, pa ne moremo. Niti kupiti jih ne moremo. Nazadnje se je udamo v božjo voljo. Kar pride mimo neki gospod in nas vpraša, če kadimo. Vsi smo mu prav po levje prikimali. In dal nam je vsakemu eno lepo, mehko »Drino«. Bogve, kako mu je prišlo na misel, česa nam manjka. Malo smo se še porazgovorili o lepi Sloveniji, ki jo je precej dobro poznal in odšel. Mi smo to srečo razpravljali prav do Splita, ki smo ga uzrli pod večer.

V Splitu je lepo, kakor v vsakem mestu, ki ima dosti življenja in ki se razvija in ki ima še vse druge prednosti, kot jih ima Split. Split je eno najstarejših mest v naši državi. Tu sem je prišel v penzijo cesar Dioklecijan, ko je zudosti preganjal kristjane. Zgradil si je silno palačo, ki jo je videti še danes. Bila je tako velika, da še danes v njenem obzidju prebiva tretjina splitskega prebivalstva. Njegov mavzolej (nagrobnik) je danes stolna cerkev. Pred njo stoji 11 m visoki spomenik škofu Grguru Ninskemu, ki se je boril za slovansko bogoslužje v Dalmaciji. Spomenik je ves iz bron. Naredil in podaril ga je Splitu naš najslavnejši kipar Ivan Meštrovič.

Poleg tega pa je še sto zanimivih stvari, so muzeji, blizu Splita so izkopanine starega rimskega mesta Salona s krščanskimi grobovi in napisi. To je vse izkopal duhovnik Don Bulić, ki je zaradi svojih starozgodovinskih odkritij svetovnoznan učenjak. Ta si je med ruševinami zgradil hišo iz izkopanih ploč, ki je taka kot hiša starega rimskega kristjana. Vse je rimsko, orodje, mize, svečniki, stopnice, čaše, v knjigi, ki leži na mizi, so vpisani učenjaki in knezi z vsega sveta. Najbolj zanimiv pa je Bulićev grob, ki je tudi zgrajen v rimskem slogu iz belega kamena z napisom: »Tu leži Frančišek Bulić, grešnik in nevreden duhovnik.«

Nam pa se je zdel Split nadvse zanimiv zaradi tega, ker smo nesli nekemu trgovcu pozdrave od doma in nam je zato dal na razpolago celo tretje nadstropje v svoji hiši, odkoder smo imeli razgled na ves Split, na ves pristaniški promet, na šetališče Marjan, kamor vodijo krasna kamena stopnišča, na Dioklecijanovo palačo in na obalo, kar je bilo najlepše zvečer, ko je vse žarelo v lučih in je vsepovsod polno ljudi.

S težkim srcem smo se ločili od Splita, kar je bilo za nas obnem slovo od domovine. Iz Splita smo nameravali namreč s parnikom priti v Benetke.

Kdor je potoval po morju, je šele videl, kako se da udobno potovati in da je potovanje res užitek. Mi trije smo dvojno uživali, lepo narave in dalmatinskih gora, obale in morja in dobrote tega sveta, ki sta nam jih delili dve stari, bogati madžarski gospe iz Budimpešte, ki se je z njima mudil in zabaval najbolj tretji od naše družbe, razlagajoč jim zemljepis Dalmacije. Videli smo, da smo Slovenci v zemljepisu dobro podkovani. Te Madžarke niso niti vedele, v kateri državi je Zagreb iz Reka, ki sta bila včasih vendar pod Madžarsko. Midva z drugim sva le bolj poslušala in jedla, kar so nama gospe ponudile, tretji — da bo krščen, mu rečemo Miško — jih je pa med tem tako navdušil za naše kraje, da so sklenile, da jo na povratku obiščejo. Napisal jim je celo natančno pot, kod morajo iti, da pridejo v Bohinj, na Bled in v Ljubljano. Govorili smo seveda nemško, mi boljše kot Budimpeštanke in nazadnje so nam dale še naslov, da jih pridemo obiskat v Budimpešto. Kaj se ve, je dejal Miško, taka stvar nikdar napak ne hodi, kot smo videli v Splitu.

Ustavili smo se v Šibeniku, kjer smo pogledali stolnico in ozke stare ulice. Vsaka druga hiša je podrum, klet, kjer brinova veja na zidu kaže, da tam točijo pristno in pravo dalmatinsko vino po — 2 Din, kolikor ga hočeš. Mišlim, da nam nihče ne bo zameril, če smo ga malo srknili.

V Zadru smo stopili v Italijo. Zader je lepo mesto, samo nič prometa nima. Odkod naj ga

pa ima. Okoliže ni, še vodovod je na našem ozemlju. Tu se dobesedno vidi, da krivica ne more dolgo živeti. Žal, da trpe tudi in predvsem naši ljudje.

Od Zadra smo krenili na odprto morje v smeri proti Benetkam. Večrilo se je in na obzorju so ležali težki oblaki. Tisti večer nismo slutili, da bomo baš na morju prebili noč, ki bo za toliko ljudi usodna. Bila je to noč, ko je potres razrušil toliko naselj v južni Italiji.

Potres smo čutili tudi mi. Takole ob enajstih zvečer se je začelo. Polagoma. Nebo je bilo črno, da se je zdelo, kot da je morje in nebo eno. Na Miškov nasvet, on se je največ vozil po morju — smo se zvečer dobro najedli in zveliki naslonjače na krov v varno zavetje dimnika sredi ladje. To je bilo središče korajže, drugi so vsi izginili v spodnje prostore, celo stara angleška gospa, ki je bila sicer jako mirna in nedostopna. Oba česka Nemca sta se utaborila nekje odzadaj.

V začetku smo norec brili iz ladje, iz valov, iz skakanja in iz samih sebe. Bilo je zabavno, da smo se podili po krovu. Pozneje smo obsedli, še pozneje utihnili in še pozneje so se oglasili želodci. Takole ob dveh ponoči je vrglo Stanka h ograji, iz solidarnosti jo je potegnili za njim Miško in potem še jaz. Vsak kakih trikrat, štirikrat. Potem je Miško odkril, da je treba ležati vznak, popolnoma mirno in stegnjeno in tega smo se držali. Če je pa kdo šel poskušat moč svojega zdravlja, ga je že po teh korakih vrglo h ograji s čudnimi, prevračajočimi glasovi.

Zjutraj smo bili čisto dobri, drugi pa vsi izmučeni. Še natskarji. Edino kapitan je vzdržal in nam pripovedoval, da je bilo nocoj nekaj posebnega, valovi so bli 5—6 metrov visoko in on je vso noč patroliral po ladji in hrabil obupane prebivalce kabin, ki so se mu zjutraj na vse pretege zahvaljevali, češ, brez vas bi nas ne bilo zdaj tu. Posebno Budimpeštanke, ki so imele kabino prav na kljuno in jih je najbolj metalo.

Vsi pa postanemo zdravi, ko nenadoma zapazimo na obzorju Benetke, to se pravi otoke pred Benetkami.

35

RAZNO

Hector Malot:

Brez doma.

Roman.

Ni se nam bilo treba bati, da nas ujamejo, toda lahko bi nam kdo zastavil pot in zdelo se mi je ravno kar, da to hočejo storiti dve ali tri osebe, ki so stale na poti. K sreči se je odprla stranska ulica, preden smo prišli do teh ljudi. Vrgel sem se vanjo s svojimi psi in ker smo neprestano tekli na vso moč, smo bili kmalu sredi polja. Vendar se nisem preje ustavil, da mi ni zmanjkalo sape, to je po najmanj dveh kilometrih. Tedaj šele sem se upal ozreti se. Nihče nam ni sledil. Capi in Dolce sta mi bila vedno za petami in Zerbino je prišel prav od daleč, ker se je bil med potjo najbrže ustavil, da požre svoj kos mesa.

Klical sem ga, toda ker je Zerbino vedel, da je zaslužil strogo kazen, se je ustavil, potem pa je pobegnul, namesto da bi prišel k meni.

Zerbino je v skrajni lakoti ukradel oni kos mesa. Toda ta vzrok ni smel obveljati kot opravičilo, bila je tatvina. Moral sem grešnika kaznovati, če ne, je bilo konec disciplini v moji četi: v prihodnji vasi bi Dolce oponašala tovariša in končno bi še Capi zapadel izkušnjava.

Moral sem torej javno kaznovati Zerbina. Zato pa seveda se je moral prikazati pri meni in ni bila lahka stvar, pripraviti ga do tega. Obrnil sem se na Capija: »Pojdi mi iskat Zerbina!«

Tako je odšel, da izpolni svojo nalogo. Vendar se mi je zdelo, da je ta ukaz sprejel manj navdušeno kot po navadi in iz pogleda, ki ga je obrnil name,

preden je odšel, sem čital, da bi rajši postal Zerbinov zagovornik nego njegov orožnik.

Ni mi preostajalo drugega kot da počakam na vrnitev Capija in njegovega ujetnika, kar je lahko trajalo še precej dolgo časa, ker se Zerbino vsekakor ne bi dal takoj pripeljati nazaj. Toda prav rad sem malo počakal. Z ene strani smo bili dovolj oddaljeni od vasi, da se nam ni bilo treba bati zasledovalcev, z druge strani pa sem bil tako utrujen od bega, da sem rad nekoliko počival. Sicer pa, kaj naj bi hitel? Saj nisem vedel ne kam, ne kaj početi.

Kraj, kjer sem se bil ustavil, je bil kot nalašč pripraven za počitek. Na svojem divjem begu sem nevede prišel do bregov »Južnega kanala« in potem ko smo od Toulouse-a naprej dolgo časa hodili po prašnih krajih, smo zdaj stali v svežem zelenju: vsepovsod vode, drevje, trava in iz razpokane skale je izviral studenček. Bilo je divno in krasno sem bil spravljen do prihoda svojih psov.

Ze celo uro sem čakal, ne da bi zagledal enega ali drugega in že sem postajal nemiren; tedaj se je Capi prikazal sam s povečeno glavo.

»Kje je Zerbino?«

Capi se je plašno potuhnil. Ko sem ga pogledal, sem opazil, da krvavi na enem uhlju.

Brez pojasnila sem takoj razumel, kaj se je zgodilo. Zerbino se je bil uprl orožniku, namreč Capiju, ki je sam le nerad poslušal povelje, katero se mu je zdelo prestrogo in ki se je torej nalašč dal premagati.

Ali naj še njega okregam in kaznujem? Nisem si upal, nisem bil razpoložen žalostiti druge, saj sem bil sam dovolj udarjen od nesreče.

Ker Capi ni ničesar opravil, mi ni preostajalo drugega kot čakati, da se Zerbino sam od sebe vrne. Poznal sem ga: po kratki upornosti se bo udano pod-

Propadanje.

Kakor brez uma je današnji svet, zlasti tedaj, ko gre za tem, kdo bo v tej ali oni tekmi zmagalec. In časopisje polni strani z novicami o izidu žogometu, o vztrajnostnem teku, o plavanju, o kolesarenju, o boksu itd. in uvršča zmagalce med bogove.

To oboževanje je znamenje popolnega propadanja, je znamenje časa, ki ne pozna več tekme na polju duha, kulture in znanosti, pač pa ono visoko šolo, ki se kaže v tem, kdo ima močnejše mišice, kdo drugega krepkeje sune v telo, in kdo končno nastopa z večjo surovostjo in brezobzirnostjo napram sočloveku.

Ali ni današnji svet popolnoma sličen barbarom, in ali niso mnoge tekme, ki jih vidimo dandanes v velikih mestih, teh središčih kulture, na las podobne življenju in vrvenju avstralskih divjakov, ki jih še nista dosegli vera in kultura.

In ali je mnogi sportnik, ki ga obožuje današnji svet res kako višje bitje?

Ali niso vsi tisti, ki so skoro pet let noč in dan, v strašnih vremenskih razmerah, ko je krvavi dež iz pušk in topov peklenko uničeval na vse strani, v največjem pomanjkanju in v nepopisljivih naporih vzdržali, ali niso vsi ti večji mojstri in večji junaki, kot mnogi današnji rekordanti? In ali ni vsak invalid, ki gan za dnem z junaško potrpežljivostjo prenaša svoje gorje, vreden večjega našega zanimanja kot kak boksar, ki ima spretnost udara, drugače pa je stokrat prečrtana ničla.

In še to vprašamo: Kdo je bolj vztra-

jen in vzdrži več, ali tisti žogometac, ki neredko svojo stanovsko dolžnost zane-marja samo zato, da zadovolji svoji sportni strasti, ali delavec — mnogi je takih — ki že deset in več let vsak dan ob 4 zjutraj potuje v dve uri oddaljeno tovarno in se zvečer ob 6 vrača in še potem doma zgrabi za to ali ono delo, da lahko preživi družino? Njegovo kosilo je kos kruha, njegova pijača voda, pot do tovarne je strma in slaba, pa vendar gre skrbni oče vsak dan skozi celo leto po njej ob dežju in solncu, ob vročini in mrazu, v snegu in temi tja in nazaj, da lahko otročiče za nedeljo spodobno obleče. Kdo je torej večji junak in kdo bolj zasluži uvaževanja in poveličevanja našega in časopisja?

Včasih so imeli ljudje v teh stvareh drugačne pojme. Na prvem mestu je stal duševni delavec, nato je sledil vojak, branitelj države, dalje gospodarski in delovni sloji in nazadnje šele rokoborci in žogometi. Danes pa je ravno narobe.

Ne oporekamo pametnemu športu, ako ima tudi нравno podlago, ki dviga človeški

**Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti
poroštvo i. t. d.**

duh navzgor k Bogu. Tako sta n. pr. pošten skavtizem in modro gojena turistika in morda še kateri drugi šport. Proč pa s surovostjo, s poveličevanjem in oboževanjem samotelesne kulture!

NAZNANILA.

n Iz Kamnika. Dramatični odsek društva »Kamnika« uprizori v »Kamniškem domu« v soboto 4. oktobra ob 8 zvečer in v nedeljo 5. okt. ob ¼4 popoldne Petrovčovo tridejansko dramo »Mrake«. Predprodaja vstopnic v trafiki Breznik na Suti.

n Prostovoljno gasilno društvo pri sv. Gregorju uprizori v nedeljo, 5. oktobra igro »Deset brat«. Ker je bistri dobiček namenjen za nabavo gasilnega orodja, uljudno vabi odbor. Začetek ob 3 popoldne.

Novе knjige in skladbe.

Društveni odri! Ali ste že pri Vas prizorili Vodopivčevega »Kovačevega študenta«, ki je polna najzabavnejše in vesele vsebine? Sezite po njem in se ga naučite do prihodnje prilike. Izvajali ga boste sebi in obiskovalcem vašega odra v splošno in pristržno zabavo, z največjim uspehom. Kjer nimate na razpolago klavirja, vam istega nadomesti lahko harmonija. — »Kovačev študent« velja 32 Din in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Misijski koledar 1931 je izšel in je že veččinoma odposlan poverjenikom. Naročila naj se naslavljajo na »Misijsko tiskarno Domžale-Grob-lje«. Koledar je, kakor vsako leto, skozinski zanimiv in bogato ilustriran. Dodanih je 16 strani slik v posebnem tisku. Cena 10 Din.

Šedem starih božičnih pesmi. Za tamburaški zbor priredil prof. M. Bajuk. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 16 Din. Priznani strokovnjak na tem polju, prof. M. Bajuk je s to zbirko naredil veliko uslugo našim številnim tamburaškim zborom: Priredil jim je za igranje sedem najbolj znanih božič-

vrgel kazni in videl ga bom vsega skesanega. Zleknil sem se pod drevo in privezal Joli-Coeurja iz bojazni, da mu ne bi prišlo na misel ubrati jo za Zerbino. Capija in Dolceja pa sem posadil k svojim nogam.

Čas je mineval. Zerbino se ni prikazal. Polagoma me je zajel spanec in zadremal sem.

Ko sem se prebudil, mi je solnce stalo že nad glavo, poteklo je torej že nekaj ur. Pa tudi brez solnca bi bil vedel, da je že pozno, ker je moj želodec krulil, da je že dolgo, odkar sem pojedel zadnji košček kruha. A tudi psa in Joli-Coeur sta kazala, da so lačni. In sicer Capi in Dolce z žalostnimi obrazi, Joli-Coeur pa s spakami.

Zerbina pa še vedno ni bilo od nikoder.

Klical sem, žvižgal sem, a vse zaman, ni ga bilo. Ker se je dobro najedel, je mirno prebavljaval pod kakim grmom.

Položaj je postal kočljiv. Če bi odšli, nas ne bi dobil in bi se lahko izgubil. Če pa bi ostali, ne bi našli prilike, da zaslužimo nekaj soldov in kaj jesti.

In ravno potreba po hrani se je bolj in bolj uveljavljala. Obupno so se upirale vame oči mojih psov in Joli-Coeur se je praskal po trebuhu ter jezno kričal.

Ker je čas potekal in Zerbina še vedno ni bilo, sem še enkrat poslal Capija, naj poišče svojega tovariša, toda čez pol ure se je vrnil sam in mi je dal vedeti, da ga ni našel.

Kaj naj storim? Čeprav je bil Zerbino kriv, da nas je spravil v ta strašen položaj, ga vendar nisem mogel zapustiti. Kaj bi rekel moj gospodar, če mu ne vrnem vseh treh psov? In kljub vsemu sem vendar imel rad navianca Zerbina.

Sklenil sem torej, da počakam do večera. Bilo pa je nemogoče ostati v takem brezdelju in poslušati kruljenje želodca. To kruljenje je bilo tem hušje, ker je bilo edin šum brez kake zabave in brez prestanka.

Moral sem si izmisliti kako razvedrilo, ki bi nas vse štiri zaposlilo in zabavalo.

Če bi lakoto utopili v pozabljenju, bi bili vsaj v teh urah pozabljenja manj lačni.

Kaj naj bi torej počeli?

Ko sem premišljal o tem vprašanju, sem se spomnil, da mi je Vitalis pravil, da v vojni, če je polk utrujen po dolgi hoji, začne igrati godba toliko časa, da vojaki med godbo pozabijo na utrujenost.

Če bi torej igral veselo pesem, bi morda tudi mi pozabili na lakoto.

Prijel sem za harfo, ki je bila prislonjena na drevo, obrnil sem hrbet kanalu, postavil svoje igralce v vrsto ter jel igrati najprej plesno melodijo, potem pa valček.

Skraja igralci niso bili nič kaj razpoloženi za ples in videti jim je bilo, da bi jim bil kos kruha bolj všeč. Toda polagoma so oživel, ker je glasba storila svoje, pozabili smo na kos kruha.

Nenadoma sem začul jaseen otroški glas:

»Bravo!«

Slišal sem za seboj in sem se hitro obrnil.

Na kanalu se je bila ustavila ladja, s kljunom obrnjena proti bregu, na katerem sem bil jaz. Oba konja, ki sta jo vlekla, pa sta bila na nasprotnem bregu.

Bila je to čudna ladja, da nisem preje še nikdar videl enake. Bila je dosti krajša kot navadne ladje na kanalih in je imela nad nizkim krovom neke vrste steklen hodnik. Pred tem hodnikom je bila veranda, obsenčena od plezalk, katerih zelenje se je tu pa tam obešalo na strešnih izrezkih, odkoder je padalo kot zastor k tlom. Na tej verandi sem zagledal dve osebi. Še mlado gospo plemenitega in otožnega izraza, ki je stala pokonci in otroka, dečka svojih let, ki je menda ležal.

ve, je eden od dvojice pokazal svoj klubok z znamenko neke klubokarne iz Sangaja. Da bi tega ne storil! Na policiji so namreč že imeli obvestilo iz Pariza, da sta dva lopova ukradla nekemu meščanu dosti zlatnine, biserov in en klubok — z znamenko iz Sangaja.

Letalke. List »Luftschau«, uradno glasilo Aero Cluba, pravi, da je v Nemčiji 14 žena, ki imajo patent za letanje po zraku. Šest od teh jih sme — uradno dovoljenje! — tudi skakati iz letala. S padalom seveda.

V jahalnici. Poglejte, kako izborna zna moj mož jahati. Zdi se, da je kakor zračen s konjem. — Saj res, skoro bi ne razločil, kje se začneja konj in konča vaš mož.

Zaljubljen pismo. Tonček je pisal dekletu dolgo zaljubljeno pismo, v katerem je stalo: »Ti si zame vse na svetu. Zato grem v ogenj, če je treba.« Isto pismo je končal: »Jutri Te obiščem, če no bo dežja.«

Redka zbirka. Španski kralj Alfonz hrani najredkejšo zbirko sveta. V svojem muzeju ima namreč vse predmete, ki so v kaki zvezi z atentati na njegovo osebo. Tu je steklenica za mleko, iz katere so mu že kot do-

nih napevov: Sveta noč, Slava na višavi, Glej zvezdice božje, Pastirici iz spanja, Angelsko petje, Zveličar nam je rojen in Poglejte čudo se godi. Naša društva bodo s temi komadi lahko dala svojim božnicam res pravo, božično razpoloženje. Segajte pridno po njih.

Vesoljni katekizem.

Bivši državni tajnik sv. očeta kardinal Gasparri se že dalj časa bavi s sestavo splošnega katekizma za celo Cerkev. Da bi tudi splošno ustrezal, je zamišljen načrt predložil vsem škofom in redovnim poglavarjem. Ti naj bi ga s svojimi strokovnjaki vsestransko pretrlesli in prerešali ter stavili svoje predloge. Ta način se je visokemu pisatelju pri izdajanju novega cerkvenega zakonika izvrstno posrečil. Po priznanju večšakov nima nobena država tako izvrstnega zakonika kot katoliška Cerkev. To je dalo povod, da hočejo na podoben način sestaviti še splošni katekizem. Po že dovršenem delu soditi, bo novi katekizem razdeljen v tri dele. Prvi del, namenjen otrokom, bo v kakih 30 vprašanih obdelal temeljne pojme vere. Drugi del, za odrasčajoče, bo vseboval celotni versko-moralni nauk. Tretji del, za dozorele, bo nudil še globlji pogled v versko-moralno zakladnico Cerkve, s posebnim ozirom na bogoslužno in obrambno plat katoliškega nauka. Izvirnik bo izšel v latinskem jeziku. Vsak narod si bo oskrbel natančno pre-stavo. To bo katoliško edinstvo še bolj učvrstilo.

Pripomnimo, da je izdala že pred pčlimi 400 leti Cerkev svoj vesoljni, tako imenovani Rimski katekizem, ki pa je bil

namenjen v prvi vrsti župnikom kot pripomoček za razlago verskih resnic. Grotorej samo za novo obliko, ki bo namenjena ne le učeči, ampak tudi poslušajoči Cerkvi.

Meh za smeh.

Pri Dornikovih so imeli krasno mačko. Ko je prišla teta na obisk, je mala Stanka s ponosom povedala, da je mačka vredna tristo dinarjev.

»Kako to?« pravi teta, »zadnjič si mi pa rekla, da je samo sto dinarjev vredna.«

»Ze res,« pravi Stana, »ali od zadnjič je požrla dva kanarčka, ki sta bila vredna vsak po sto dinarjev.«

Bila je že nad 40 let stara, a še vedno se je smatrala mlado. Na neki veselici se je venomer držala nekega možkega, ki pa bi se je rad iznebil. Pride mu na misel ter pravi: »Ali se spominjate onega dečka, ki je v šoli od vas naloge prepisoval?«

»Tako, vi ste oni deček, lej no?« je dejala vsa vesela.

»O ne, to je bil moj oče,« je odvrnil fant in šel k drugi mizi.

Zvagen je imel revmatizem in ker ga domači zdravnik ni mogel ozdraviti, je šel nekega dne v mesto, da se tam pusti elektrizirati. Čez nekaj dni ga je domači padar vprašal, kako je. »Prav nič več me ne trga in lahko bi bil vesel, toda zdaj pa nikoli ne vem, kakšno vreme bomo imeli drugi dan, vidite in to je zlo.«

Beli zobje

olepija vsak obraz. Često že zadostuje samo enkratno čiščenje z prijetno osvežujočo Chlorodont-pasto, da se doseže lep sijaj slonovine tudi na straneh zob, ako se vporablja posebno izdelano ščetkico za zobe. Ostanke jedi, ki ostajajo med zobmi ter povzročajo radi gnilobne prijeten duh ust, odstranjujejo se najtemeljiteje z Chlorodont-ščetko. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.—. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (melhke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dohiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za vsakratno uporabo. Tvornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 57

Samo 43 Din

pristna švicarska anker remontoar nikel ura!

Samo 45 Din

fina in dobro idoča budilka!

Samo 130 Din

krasna kuhinjska stenska ura!

Razpošilja

Trgovski dom

Stermeckl, Celje št. 19

Kar ne ugaja, se zamenja ali pa povrne denar.

Pišite takoj po novi, veliki, ilustrirani cenik s več tisoč slikami, katerega dobite zastonj!

V vsako hišo »Domoljuba«!

36

jenčku hoteli dati piti strupa. Nadalje hrani ostrorobati kamen, ob katerega se je kot otrok spotaknil in občutno ranil. Dalje vidi zarjavel nož, s katerim ga je hotel ob nastopu vlade zabosti neki anarhist. Zraven je okostje jezdnega konja, ki ga je L. 1906 v Parizu razmesarila bomba, namenjena kralju. Grozne spomine vzbujajo tudi drobci bombe, ki je razmesarila ob kraljevi poroki dokaj njegovih spremljevalcev. Celo beli, svileni nevestini čevljički so bili vsi oškropljeni s krvjo. Poleg bombe leži samokres, s katerim je streljal na Alfonza atentator Sanchez Alegre. Kralj si je tedaj rešil življenje le s tem, da s koncem pomandral napadalca. Res, čudna, a pomisljiva zbirka!

Malo popra. Pri zadnjih angleških volitvah je poslanka Astor govorila na shodu ter podčrtavala razlike med moškim in žensko. Med drugim je omenila tudi to, da so ženske vedno lepše oblečene ko moški. »Saj so lahko,« zavpije vmes moški zborovalec, »ko pa moramo mi plačevati vaše toalete.«

Najbrže je ta deček viknil »bravo«.

Ta prikazen ni imela nič strašljivega na sebi in ko sem se pomiril od presenečenja, sem se odkril, da se zahvalim svojemu občudovalcu.

»Ali igrate za zabavo?« me je vprašala gospa s tujim naglasom.

»Da zaposlim svoje igralce in pa tudi... za kratek čas.«

Otrok je namignil in gospa se je sklonila k njemu. Ko se je zopet vzravnala, me je vprašala:

»Ali hočete še igrati?«

Če hočem igrati? Igrati za poslušalstvo, ki mi je tako srečno prišlo! Nisem se dal prositi.

»Ali želite ples ali komedijo?«

»Oj, komedijo!« je vzklilnil otrok.

Toda gospa ga je prekinila, da bi rajši slišala ples.

»Ples je prekratek,« je zaklical deček.

»Če slavna gospoda želi, bomo lahko po plesu igrali razne komade, take kot jih igrajo v pariških cirkusih.«

To so bile stalne besede mojega gospodarja in skušal sem jih izgovoriti tako častno kot on. Če sem pomislil, sem bil še zadovoljen, da so odklonili komedijo, ker bi bil za prireditev predstave lahko prišel v zadrego, prvič ker mi je manjkal Zerbino, drugič pa tudi, ker nisem imel pri sebi oblačila in drugih potrebščin.

Prijel sem torej za harfo in pričel z valčkom. Takoj je Capi prijel Dolcejo okrog pasu z obema prednjima tacama in začela sta plesati v taktu, Joli-Coeur je zaplesal sam. Polagoma smo odigrali ves naš spored. Nismo čutili utrujenosti. Moji igralci so vsekakor razumeli, da bo plačilo za njih trud obed in niso skoparili s svojimi močmi bolj kot jaz.

Sredi igre sem nenadoma zapazil za nekim grmom

Zerbina, ki je drzno skočil sredi med svoje tovariše, ko so ravno prišli mimo njega ter je začel igrati svojo vlogo.

Obenem ko sem nadzoroval svoje igralce, sem od časa do časa pogledal malega dečka in zdelo se mi je čudno, da se ne gane, čeprav je z velikim zanimanjem sledil našim igram. Mirno je ležal popolnoma nepremično, le roke je zgibal, kadar nam je ploskal.

Je li bil hrom? Videti je bilo, kot da je privezan na desko.

Nevidno je veter porinil ladjo proti bregu, na katerem sem stal, in tedaj sem lahko videl otroka tako natančno kot da stojim poleg njega na barki: bil je plavalas in tako strašno bledega obraza, da so mu na čelu modre žile pod prosojno kožo vidno utripale. Njegovo obličje je izražalo bolešno nežnost in žalost.

»Koliko stane prostor v vašem gledališču?« me je vprašala gospa.

»Vsak plača primerno veselju, ki ga je zavžil.«

»Mama, tedaj bo treba drago plačati,« je menil otrok.

Potem je pristavil nekaj besed v jeziku, ki ga nisem razumel.

»Arthur bi rad videl vaše igralce od blizu,« mi je rekla gospa.

Dal sem znamenje Capiju, ki je z zaletom skočil v ladjo.

»In ostali?« je vzklilnil Arthur.

Zerbino in Dolce sta skočila za tovarišem.

»Še opico!«

Joli-Coeur bi bil lahko skočil, toda nisem se mogel zanašati nanj. Če bi enkrat bil na krovu, bi morda počel neumestne šale, ki bi ne ugajale gospe.

»Kaj je zlobna?« je vprašala gospa.

»Ne, milostljiva, toda ni vedno pokorna in zato se bojim, da se ne bi neprimerao obnašala.«

Proletarski kotiček.

p Lastno stanovsko hranilnico in posojilnico imajo viničarji v Slamnjaku nad Ljutomerom. Dne 1. julija je začela zadruga redno poslovati, 27. julija je imela svoj občini zbor. Zadruga šteje že 60 članov in bo gotovo v doglednem času velika opora viničarskemu gibanju.

Napačna oddajna postaja. Oče je vrtel na radio aparatu, ko je naenkrat zastokal ter sedel na stol.

»Kaj pa ima?« ga je vprašala prestrašena žena.

»Zdi se mi, da sem dobil revmo,« je odvrnil mož.

»Le čemu ti bo ta postaja,« pravi ona, »saj ne boš ničesar razumel.«

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Oddam v najem

kmetski mlin ali pa na polovico zaslužka. Naslov pove uprava lista pod števil. 11251.

Kmetičko dekle pridno in pošteno za kmetičko delo se takoj sprejme. Ivan Štrukelj, pos., Pržanj 2, p. št. Vid nad Ljubljano.

Iščem dekle pošteno in zdravo, od 14 let naprej za pomoč gospodinji in kmetičko delo na deželi. Plačilo po dogovoru. - Naslov pove uprava Domoljuba pod št. 11256.

Telico od dobre mlekarice, pingavske pasme, brejo od 16. aprila ima na prodaj Marija Simončič, pos. Moškrin p. d. »Na brezovcu«, občina Stara Loka pri Škofji Loki.

Voz na peresih

pripraven za čebelarje naprodaj. Rotar Matija, Vnanje Gorice 97, p. Brezovica.

Mlinarskega vajenca za valjni mlin išče Ivan Rus, Grosuplje.

Dekle starejšo, ki je vajena neveliko kuhe, iščem. Julka Povšnar, gostilna. Kokra nad Kranjem.

250 Din na dan

zaslužite v Vašem okraju. Pišite tovarni Person, Ljubljana, Poštni predal 307. - Znamko za odgovor!

Čevljarskega vajenca poštenih staršev iščem. Hrana in stanovanje v hiši. Fr. Zalokar, čevljarska, Mengeš 41.

Bencin motor (za napredaj drva) naprodaj. Cena po dogovoru. - Naslov pove uprava Domoljuba pod št. 10.971.

Rieklarice v Ljubljani in bližnji okolici dobijo delo pri Osrednji čipkarski zadrugi, Ljubljana, Kongresni trg 2.

Čevljarski vajenec se sprejme z vsvo oskrbo. Dermastja Franc, Dravilje 85, p. št. Vid nad Ljubljano.

Proda se hiša

z vrtom, pod, 2 okni kozolca, z opeko krito l živinjski in 2 svinjska hleva, njava, 10 minut do farne cerkve. Več se izve pri lastniku. Ivan Rak, krojač; Gorenja vas, p. Smarjeta pri Novem mestu, Dolensko.

Moder je, kdor se od vsakega uči; močan je, kdor z uspehom krofi svoja slaba nagnjenja; bogat je, kdor je z malim zadovoljen.

SE NE VERUJETE?

da Vas edino Radio Balzam reši: kurjih oces, bradavic, trde kože, žuljev, bul itd. Jaz s. Alojzija, bolniška Marijina sestra iz zavoda Vincentinum, se čutim dolžno Vam se zahvaliti, da sem popolnoma odstranila 41 let stare kurje oči, in vsi, katerim sem svetovala to izredno sredstvo. Bog Vam povrni za Vašo iznajdbo. Iz hvalečnosti bom vsakemu priporočala mazilo. Zahtevajte povsod samo: Radio Balzam. Lonček 10 Din (predplačilo) ali 18 Din na povzete. Dva 28 Din, trije 40 Din — pošlje: R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška ul. 10a (Janševa 27).

Za Jesen in zimo

priporoča po neverjetno nizkih cenah solidna in domača trgovina

F. & I. GORIČAR, »PRI IVANKI«
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29

vseh vrst sukna za moške in ženske obleke in površnike, plišev, žametov, barhentov, flanele, raznovrstne kontenine, trikotažo in pletenine, kovtre, deke, zimске rjuhe, gradl za zimnice in slamejače, dežnike itd. Velika izbira! Le prvovrstno blago. Naše geslo: Boljše je mali, a tem gosteji zaslužek.

Preklic.

Podpisana Antonija Novak roj. Lukati iz Imen, preklicujem žaljive besede, ki sem jih govorila zoper Frančiško Novak, posestn. hčer na Vrheh št. 14. — Kar sem govorila, je neressnično in zlagano. Antonija Novak s. r.

Berite! Poslušajte!

Povečal sem zopet svojo trgovino, kakor tudi zalogo z jesenskimi in zimskimi blagom iz prvovrstnih tu- in inozemskih tovarn, radi tega Vam nudim krasno izbiro posebno v damskih plaščih, moških oblekah in suknjah ter v vsem drugem blagu, po zelo ugodni ceni. — Oglejte si zalogo in prepričani boste ter pri enem obisku bo Vaš trud poplačan! - Ne zamudite prilike, ker zima se bliža — Se priporoča z vsem spoštovanjem

VINKO SAVNIK, Radovljica.

Opozorilo!

Nadželstvo Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Šmartnem pri Litiji obvešča, da se g. Avgust Koprivnikar, dosednji poslovodja lesnega oddelka ne nahaža več v naši službi ter so vsled tega vsa njemu izdana pooblastila, t. j. za sklepanje kupij in za inkasiranje, neveljavna.

Nadželstvo Kmet. nabavne in prodajne zadruge v Šmartnem pri Litiji.

Prikrojevalni tečaj

krojačem, šiviljam, nešiviljam in pletiljam 8. oktobra. Revnejšim znižano. Rekomandacija služb. izdelava krojev. Prodaja žurnalov. — Krojno učilišče, Ljubljana, Starš trg št. 19.

s patent. odpračem
že 50 let
najboljša krema za čevlje.

Mlinarca: »Jaz sem vam včeraj posodila dve jajci, vi pa ste mi vrnili samo eno.«
Graparica: »Samo eno? Potem sem se pa pri štetju zmotila.«

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza - Sušica - Kašelj - Suhi kašelj - Zasluzenje - Nočno potenje - Bronhialni katar Katar v grlu - Sluzni kašelj - Izmeček krvi - Vzdigavanje krvi - Tesnoba - Astmatično hropanje Zbadanje i. t. d. so ozdravljivi!

Opetovano opozarjam, da prejmete popolnoma brezplačno, brez vsake zaveze a svoje strani moja pojasnila in bo Vaš zdravnik gotovo pritrđil temu

novemu načinu Vaše prehrane

ki jo označujejo kot izborni prvi profesorji. V Vašem lastnem interesu je torej, da takoj pišete, in Vas bo nato vsak čas lahko postreglo moje očitno zastopstvo. Črpajte pouk in močno voljo za zdravje iz knjige izkušnega zdravnika. Vsebuje okrepitev in življenjsko uteho ter jemlje oskrb na vse bolne, ki se zanimajo za sedanje stanje znanstvenega zdravljenja pljuč.

Moj naslov je: **Georg Fulgner, Berlin - Neukölln**
Ringbahnstrasse 24, abt. 617 (Deutschland)

Ti soče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti hranjenja

ki je že mnoge rešila. Ona pomaga pri vsakem načinu življenja, da se bolezen hitro premaga. Telesna tešina se poveča ter polahno popnenje končno zaustavi bolečine.

Resni mozte zdravilške znanosti moje metode ter jo radi priporočajo. Cimproje začnete z mojim načinom prehranjenja, tembolje bo za vas.

Popolnoma zastoj dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega znanja. Kogar torej mučijo bolečine, kdor se hoče naglo osvoboditi svojih bolečin na temeljit in varen način, naj piše še danes.

Dobro začenjate,

ako opravljate letos Vaša jesenska dela s Fordson traktorjem S tem si pridobite zagotovilo dobre žetve in začnete svoje gospodarstvo na ekonomični podlagi. Vsako delo na Vašem posestvu, naj si bo oranje, sejanje, vlačenje, valjanje, obdelovanje, košnja, spravlanje žetve, mlatenje, črpanje vode itd., bodete opravili popolno z novim Fordsonom ter bodete s tem obvarovani pred različnimi vremenskimi uplivi. Poleg tega si prihranite večji del izdatkov, katere ste imeli poprej z uporabo vprežne živine. Z odstranitvijo iste zamorete povišati Vaše

dohodke z rejo mlekaric in koristne živine.

Pozimi Vam bode koristil Fordson pri vlačanju lesa ter žaganju in kot stacionarni pogonski motor.

Stalno pripravljen kot pomožna moč, neprekidna, sigurna v službi ter štedljiva v obratovanju Vam bode postal novi Fordson nujno potreben. Vaš najbližji Ford zastopnik Vam bode potrdil ta dejstva z brezplačno in neobvezno predvedbo Fordsona na Vašem posestvu.

Nekatere izboljšave novega Fordsona:

Motor. Močnejši, vleče z lahkoto en trobrazdni plug, pogon s petrolejem.

Mazanje. Izboljšano vsled namestitve cedilca za olje.

Vžiganje. Izboljšano vsled uporabe visokonapetostnega magneta „Bosch“.

Zavore. Uspešnejše vsled povečanja števila zavornih ploščic.

Hlajenje. Izboljšano vsled namestitve vodne sesalke s pogonom na jermen.

Krmilo. Izdatno pojačano.

Zračno čiščenje. Izpopolnjeno.

Operenjeje. Spiralna peresa spredaj.

NAŠE ZADNJE PRECEJ ZNIŽANE CENE:

Fordson traktor z blatniki . . . . . Din. 48.000—

Fordson traktor brez blatnikov . . . . . Din. 46.600—

Gornje cene se razumejo za plačilo v gotovini, franko skladišče vsakega zastopnika v Jugoslaviji. Izprememba cen brez prednaznanila pridržana.

LINCOLN Fordson
FORD MOTOR COMPANY

Budilke od Din **49**- naprej

Budilke, stenske in žepne ure

kupite najboljše in najceneje pri

H. SUTTNER, LJUBLJANA I

Prešernova ul. 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

Zahtevajte cenik zastoj in poš. prosto!

Budilke iz lesa od Din **84**- naprej, brez budilke Din 48-

Zahtevajte cenik zastoj in poš. prosto!

Stenske ure z bitjem, idočje štirinajst dni od Din **380**- naprej

SODE in KADI

vseh velikosti po najnižji ceni ima vedno v zalogi **FRAN REPIČ**, sodar, Ljubljana, Trnovo. — Kmetovalcem izdelujem iz lastno pripeljanega lesa.

Ne pregledite tega znaka

kajti po tem spoznate pravo **terpentinovo milo**

GAZELA

Ideal vsake gospodinje!

Kmetje, pristopajte v Kmet. zvezo!

PRIJATELJI!

Zakaj so francoske linije najkrajše in najboljše v Južno in Severno Ameriko?

Zato, ker črta **Le Havre-New-York** je najbolj priljubljena in ima velike prednosti posebno zato, ker velikanski francoski brzoparniki „**de France**“, „**Paris**“ itd., so v hitrosti neprekosljivi in priljubljeni zato, ker imajo tudi v tretjem razredu udobne kabine, izborno postrežbo, okusno domačo hrano in znamenito vino »Borde« **brezplačno** pri vsakem obedu. Potnikom se iz **Ljubljane do Pariza** ni treba nič presedati. Vse to pa dokazujejo priznalna in zahvalna pisma. Najkrajša pot v **Južno Ameriko** pa gre preko pristanišča **Marseille** 14 do 15 dni v **Argentino**.

Cie. Gle. Transatlantique, Chargeurs-Réunis, Transports-Maritimes

Pojasnila daje brezplačno zastopnik

Ivan Kraker

Ljubljana-Kolodvorska 35

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živali je **brezdvomno**

«MASTIN»

ki pospešuje rast, odebilitve in omastitev domače, posebno kladne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezplačna zahvalna pisma! Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. **LEKARNA TRNKOCZY** (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki **koks** in **kovski premog** Vam nudi **Družba Ilija, Ljubljana**
Dunajska c. 46. Telefon 2820

On in ona sta šla v kino in tam videla prizor, kako se na platnu mož in žena objemata in poljubujeta. « Pa pravi ona: »Vidiš, dedec, zakaj pa ti tako ne napraviš?»
Nato on: »Bodi tiho stara, tebi se niti ne sanja, koliko plače dobiva ta-le za to.»

Edino najboljši **šivalni stroji in pletilni švic.**

„**Dubied**“ stroji ter kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Grizner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke! **Ljubljana**

blizu Prešernovega spomenika. Poš. v vezenju brezplačno.

Večletna garancija.

On: »Mar misliš, da potovanje ne bistri um?»

Ona: »O pač, samo ti bi moral potovati okolu in okolu sveta.»

Usnje

Svojo bogato zalogo pripravlja za jesen in zimo

J. Lavrič, Št. Vid pri Stični

Kupuje surove kože in sprejema iste tudi v stroj

Zadružna Gospodarska banka d. d.

V LJUBLJANI (Miklošičeva cesta 10)

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA. TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979.

VLOGE NAD DIN **480.000**-

PODRUŽNICE:

KAPITAL IN REZERVE NAD DIN **16.000.000**-

BLED
KOČEVJE
NOVI SAD

CELJE
KRANJ
SOMBOR
ŠIBENIK

DJAKOVO
MARIBOR
SPLIT

Sprejema VLOGE — daje KREDITE, eskomptira MENICE - Nakazila - akreditivi. — Borzna naročila.

Kupuje in prodaja VALUTE, ČEKE, DEVIZE, VREDNOSTNE PAPIRJE. Safes - deposits. — Prodaja srečk.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.